

Primorski dnevnik

Leto XIII - št. 309 (3844)

TRST, nedelja 29. decembra 1957

Cena 30 lir

Ze sedem mesecev...

Zares je skrajni čas, da CRDA in arzenal priznata tržaškim kovinarjem plače, ki veljajo v Genovi

Delavci v ladjedelnici Sv. Marka, v arzenalu, v Tovarni strojev pri Sv. Andreju in v ladjedelnici Sv. Roka v Miljah se že sedem mesecev enotno in vztrajno borijo za svoje upravičene zahteve. Stavkovno gibanje pa se še nadaljuje.

Skoraj pol milijarde lir izgubljenega zaslužka delavcev in več milijard izgubljenega dobička podjetij: to je obracun, posledica trme ter nepopolnosti delodajalcev.

Popolnoma naravno je, da žalostne posledice ne občutijo samo prizadeti delavci in njihove družine, pač pa vse tržaško gospodarstvo. Upoštevati pa je tudi treba, da je v teh obratih zaposleno približno 7000 delavcev. Denar, ki ga ti delavci ne zaslužijo, ne pride v promet; skoraj pol milijarde v sedmih mesecih pa nekaj pomeni v današnjih razmerah.

Ce bi šlo za zasebna podjetja, bi bila zadeva verjetno rešena že pred meseci, ker pa obrati CRDA spadajo v okvir IRI, se spor tako na dolgo zavlačuje. Noben zasebni podjetnik si namreč ne bi privoščil tako velike izgube in ugodni konjunkturi kakor je danes za ladjedelniško industrijo.

Do sedaj so bila podjetja IRI povezana s Confindustria, t. j. z zasebnim veleposrednikom ter so njihovi voditelji sledili direktivam velikih italijanskih industrij. Verjetno bo zdaj po ločitvi IRI od Confindustrie nekoliko bolje, kar upajo tudi tržaški kovinarji.

Kakor je znano, zahtevajo tržaški kovinarji izboljšanje prejemkov ter delovnih pogojev: v glavnem izenačenje svojih plač s prejemki, ki jih za enako delo dobivajo njihovi delovni tovariši v podjetju Ansaldo v Genovi. Dosedanja razlika namreč znaša od 6 do 12 tisoč lir mesečno, kar ni malenkost za delavce, ki dobivajo od 35 do 40 tisoč lir na mesec. Vsekakor lahko razume, da s tako majhno plačo nihče ne more preživljati v današnjih razmerah v Trstu svoje družine. Zahteve delavcev so torej upravičene in popolnoma utemeljene, tem bolj, ker sta se v omenjenih podjetjih v zadnjih letih zelo zvišali produktivnost in produktivnost dela. V ladjedelnici Sv. Marka se je n. pr. v zadnjih mesecih pred stavko znižalo število delovnih dni od 13 na 7 za vsako tona pri gradnji 31.000-tonske ladje; delavci pa niso dobili niti lire več. Tržaški arzenal dela s 122 odstotki svoje zmogljivosti; ladjedelnica Sv. Marka pa ima zagotovljena naročila do leta 1961. Glede na vse to bi vodstva teh podjetij prav lahko ugodila skromnim zahtevam delavcev. To bi bilo ne samo v korist delavstvu, ampak predvsem podjetjem samim, ker bi zlasti po dobri ureditvi vprašanja akordnega dela in raznih nagrad produktivno redno potekala ter bi podjetja lahko pravočasno dokončala vsa naročila. S tem bi si tudi zagotovila in pridobila zunanji trg ter se pripravila za potrebe in zahteve skupnega evropskega tržnišča. Žalostno je, da vodstva CRDA in Tržaškega arzenala na vse to ne mislijo, ali tega sploh ne razumejo; oblasti pa kljub vsemu še vedno stojijo križem rok ob strani.

Borbo tržaških kovinarjev moramo postaviti v širši okvir splošne borbe tržaškega prebivalstva za rešitev nujnih življenjskih vprašanj, ki tarejo naše področje: okrepitev in modernizacija ladjedelniške industrije, vrnitev ladjev in vzpostavitev prekomorskih prog, avtonomna delna uprava, prosta cena ter izboljšanje in povečanje prometa z zaledjem. Tega se tržaško prebivalstvo popolnoma zaveda in razume borbo stavkajočih delavcev, katerim je ob raznih prilikah v teh sedmih mesecih že izkazalo svojo solidarnost na razne načine, zlasti pa po sebnosti z nabirano akcijo.

Zdi se nam, da ni potrebno ponovno navesti razne dogodke ter razvoj te sindikalne borbe. Vsem pa bodo prav gotovo ostali v trajnem spominu surov napad policije na stavkajoče delavce 16. novembra, splošna stavka in zapora trgovin 21. novembra ter suspenzija za nedoločen čas in prijava sodnim oblastem 11 mladih delavcev iz ladjedelnice Sv. Marka, ki so jih obtožili, da so krivi in odgovorni za nered, ki so se tam pripetili 2. decembra, ko so delavci zahtevali izplačilo svojih tedenskih prejemkov. Vsa javnost upravičeno zahteva, naj te delavce ponovno sprejmejo na delo in naj se ukine neupravičeni sodni postopek proti njim.

Glavni krivci za vse žalostne posledice tega spora so delodajalci, ki ne kažejo nobenega razumevanja za upravičene zahteve in potrebe delavstva ter splošne koristi našega gospodarstva. Vrh vsega tega pa so s svojimi izjavami še bolj razburili duhove, da so se razmere tako zaostriale. Zavaljati se je treba disciplini in zavednosti tržaških kovinarjev ter uvidenosti sindikalnih predstavnikov, da ni prišlo do hujših posledic in zapletov, ki bi jih lahko sprožili trina izizivanja delodajalcev.

Poleg tega pa je treba poudariti, da se je v teh mesecih borbe utrdila enotnost tržaškega delavstva ter je prišlo še bolj do izražaja in se uveljavilo sodelovanje sindikalnih organizacij. Vse dosedanje stališče so bile namreč enotne in s stoddostno udeležbo vsega delavstva. Obe sindikalni organizaciji sta predložili skoraj enake zahteve, večkrat so bila enotna zborovanja, tajništvi obeh strokovnih zvez tržaških kovinarjev pa se spriti dogovarjata o načinu in obliki sindikalne borbe.

Zadnje case so za čimprejšnjo in ugodno rešitev spora enotno nastopili predstavniki desetih strank, ki imajo svoje zastopnike v parlamentu, ter so v Rimu sprožili pri vladi oblasti skupno akcijo v ta namen. Druge politične skupine pa bu-

no spremljajo borbe kovinarjev in jih po svojih močeh podpirajo. Sindikalna borba je močno zajela in razgibala tudi delavsko mladino v prizadetih obratih. To je opaz-

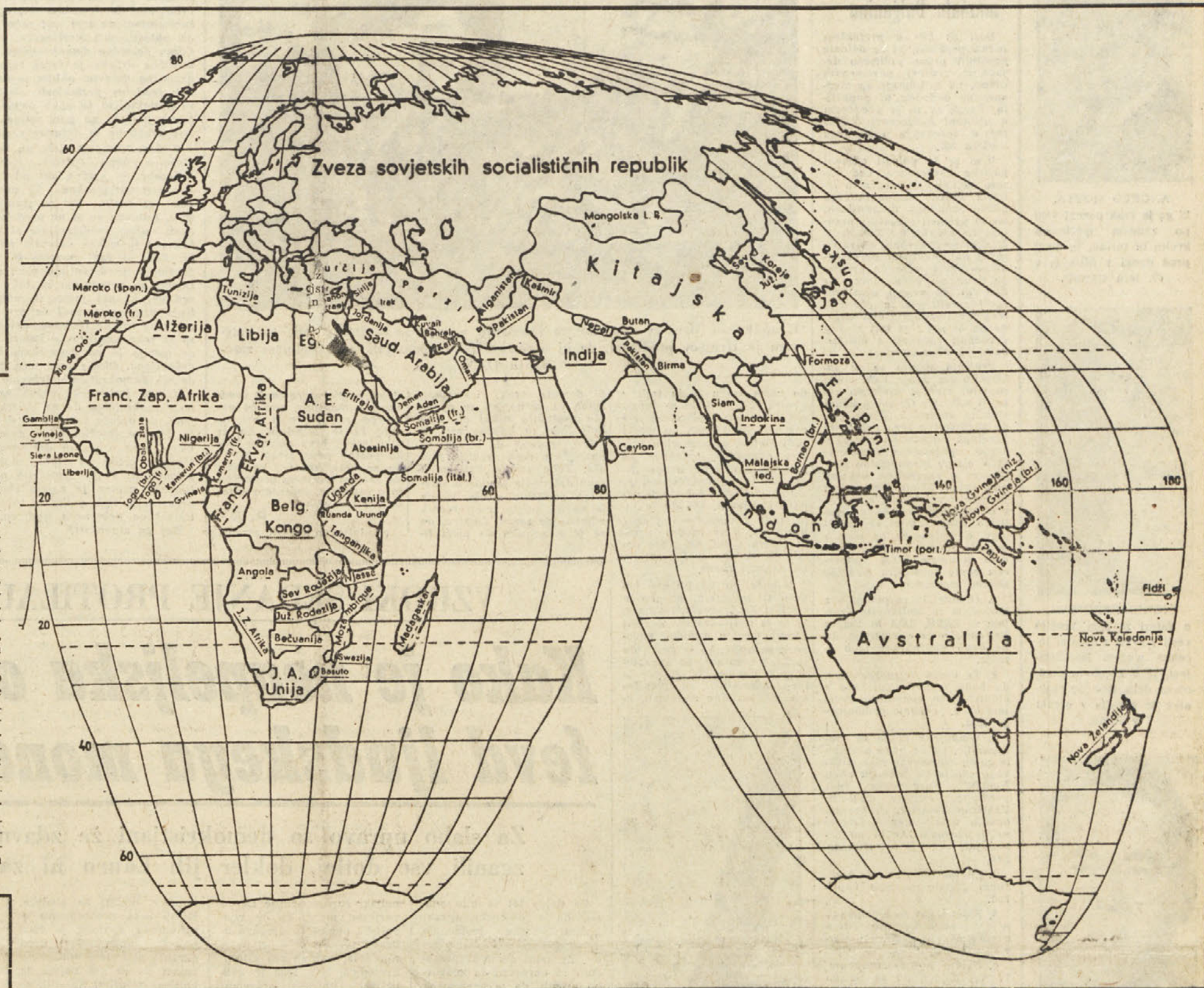
V Kairu zasedajo od četrta zastopniki afriških in azijskih držav, ki so pred leti podpisali znana bandunska načela: ZSSR, I.R. Kitajska, Mongolija, Indija, Severni Vietnam, Severna Koreja, Nepal, Burma, Ceylon, Afganistan, Indonezija, Iran, Jemen, Saudska Arabija, Jordanija, Sirija, Libanon, Etiopija, Sudan, Egipt, Libija, Alžir, Gana, Madagaskar, Malezija, Maroko, Nigerija, Oman, Palestina, Senegal, Angleska Somalija, Francoski Sudan, Tunis in Zanzibar. ZSSR in zadnjih 12 držav na bandunski konferenci ni bilo zastopanih, tako da se je letos azijsko-afriška mirna fronta znatno povečala. Od držav, ki so se udeležile konference v Bandungu, pa so letos izostale: Kambodža, Pakistan, Filipini, Turcija in Južni Vietnam. Glavna načela konference so: popolna osvoboditev kolonialnih držav, odstranitev vsakršnega imperialističnega vpliva, mir in dvig življenjske ravni.

ti povsod, zlasti pa na sindikalnih zborovanjih. V tržaških ladjedelnicah in v Tovarni strojev je na splošno starostna doba zaposlenih delavcev precej visoka, ker podjetja niso več časa skrbela za vaje in niso sprejemala na delo mlade strokovne sile, ki se je zaradi tega napolnila v tujino. Stari delavci se borijo zdaj za svoj obstoj; mladina pa se zaveda, da se bori za svojo bodočnost.

Vsaka delavska družina grenko občuti, zlasti zdaj ob praznikih in Novem letu, posledice te dolge in ostra borbe: delavci so se dni prinesli domov po 3 do 5 tisoč lir tedenske plače. Kaj naj gospodinjstva tem revnim denarjem napravijo? Niti čudnega torej, če so se zbrale, ne glede na politično pripadnost, si izvolile svoj odbor ter posredovale in rotilo na vseh mestih in krajih, pri vseh oblasteh, od škola do generalnega in prefekturalnega komisarja na občini. In ne marajo popustiti, dokler njihovi možje in sinovi ne bodo dobivali primerne plače za svoje delo.

Sedem tisoč tržaških delavcev in njihovih družin že toliko časa nosi na svojih ramenih breme te dolge borbe; z njimi pa je solidarno vse mesto in zahteva, naj oblasti krepko posežejo vmes, da bo tega konec, da bo delavcem priznana, kar jim gre in da bo zavladalo zaupanje v boljše dni.

A. B.

Afro-azijska konferenca predstavlja silno moč, s katero je treba računati

Delegat Sovjetske zveze predlaga ne samo podpravljenje petrolejskih vrelcev, temveč tudi prenehanje plačevanja obresti za inozemska posojila, češ da so si tuji investitorji že nagrabili dovolj velike dobičke - Politična komisija konference bo predložila zahtevo za umik imperialističnih sil z vseh ozemelj Afrike in Azije

KAIRO, 28. — Na današnjem nadaljevanju afro-azijske konference v Kairu je sovjetska delegacija predložila gospodarsko poročilo, v katerem je priporočila afro-azijskim državam ne samo podpravljenje petrolejskih vrelcev, temveč tudi prenehanje plačevanja obresti za inozemska posojila, pri čemer je za opravičilo navajala ogromne dobičke tujih investitorjev na nerazvitih področjih.

Razne delegacije pa so postavile predloge, ki se nanašajo na razna ozemlja, ki so še pod kolonialnimi režimi. Tako je delegat Ghanes predlagal, naj bi vsa kolonialna ozemlja prešla v status mednarodnih zaupniških uprav, kar naj bi bil prvi

Afriki in Aziji, ki so še pod njihovo kontrolo, in to kot glavni pogoj za ohranitev miru.

Današnji Washington Post piše, da bi napravil Zahod veliko napako, če bi podčrpal ta »neuradni konvencije« narodov, kot da ne gre za nič drugega kakor za pobudo komunistične propagande. Preprosta protipropaganda proti komunistični konferenci sta se sešli, da bi proučili vprašanja, o katerih bodo na glavni skupščini konference predložene resolucije. Politična komisija je sklenila zahtevati umik imperialističnih sil z vseh ozemelj

na razen določenega političnega gospostva, ki je prisel samemu Zahodu več škode kot koristi. Sedanja položaja pomeni izziv modrosti vseh po afro-azijskih narodih in na ta izziv je mogoče dati samo en odgovor: plemenitosti, spoštovanja in mednarodnega prijateljstva.

«Journal Egyptien» pa piše, da se sedanji konferenci lahko da edino etiketa pozitivne nevtiralnosti in da je prišlo do nesporazumov z Zahodom zaradi tega, ker ta ni hotel razumeti, da je vzhodnim narodom potrebnost nevtiralnosti za pridobitev zamujenih stoletij. Kairska konferenca pa predstavlja idealno priložnost za Zahod, da pokaže svoje razumevanje.

«Progress Egyptien» piše, da je konferenca v Kairu, ki izhaja v francosčini, poudarjala, da afro-azijska konferenca v Kairu ni kaka komunistična manifestacija ter zatrjuje, da bi moral Zahod dati večji dokaz razumevanja do afro-azijskih narodov. Med drugim piše «Progress Egyptien», da je skupni imenovalec delegacij na konferenci dejstvo, da pripadajo skoraj vse državam, ki so morale prenašati ali pa še sedaj prenašajo tujo oblast in jih vodi skupna želja po neodvisnosti, dostojanstvu, kulturi in blagostanju. Pri tem ni mnogo važno, piše list, če kak delegat napravi napako ali pravilno analizo kolonializma. Kak drug delegat bo napravil drugačno, toda vsi bodo vendar soglasni o temeljnem problemu, da spada namreč danes vsak kolonializem v preteklost in da je potrebno priznati neodvisnost narodom, katerih politična zavest se je prebudila. Na koncu pravi list, da za Zahod še ni nič zamujene-

ga razen določenega političnega gospostva, ki je prisel samemu Zahodu več škode kot koristi. Sedanja položaja pomeni izziv modrosti vseh po afro-azijskih narodih in na ta izziv je mogoče dati samo en odgovor: plemenitosti, spoštovanja in mednarodnega prijateljstva.

«Journal Egyptien» pa piše, da se sedanji konferenci lahko da edino etiketa pozitivne nevtiralnosti in da je prišlo do nesporazumov z Zahodom zaradi tega, ker ta ni hotel razumeti, da je vzhodnim narodom potrebnost nevtiralnosti za pridobitev zamujenih stoletij. Kairska konferenca pa predstavlja idealno priložnost za Zahod, da pokaže svoje razumevanje.

V Kairu so uradno sporočili, da je predsednik Naser povabil v maršala vojnega ministra generala Amerja ter šefe glavnih stanov vojske, mornarice in letalstva. Cini maršala je bil sedaj po 1. 1952 prvič po deljen.

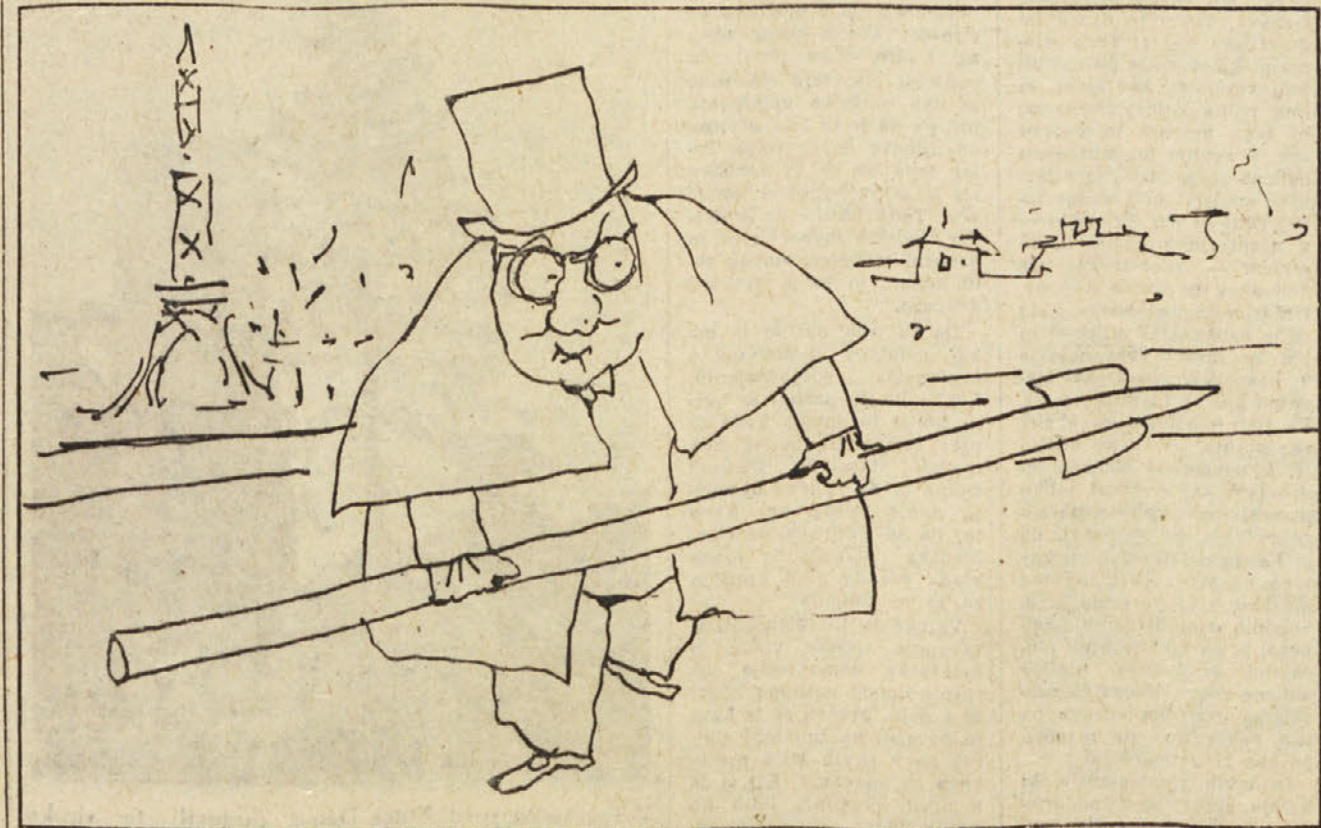
Dnevnik «Al Ahram» piše danes, da bo stalni delegat ZDA v OZN Henry Cabot Lodge v kratkem prispel v Kairo, kamor je bil uradno povabljen. List pojasnjuje, da je Cabot Lodge sprejel povabilo egiptovskega zunanjega ministra Fawzija. Te informacije pa doslej ni potrdilo niti ameriško veleposlanstvo niti kabinet ministra Fawzija.

Agencija «Srednji vzhod» poroča, da je knežinja Naslihan, ki je bila pred kratkim aretirana skupaj z možem, princem Mohamedom Abdelom Moneimom, pod obtožbo, da je sodelovala pri zaroti proti egiptovskemu režimu, priznala, da so člani egiptovske kraljevske rodbine skušali izvesti državni udar ter vzpostaviti

monarhijo. Ce bi se jim to posrečilo, bi postal kralj njen mož, bratranec bivšega kralja Faruka ter bivši egiptovski regent. Toda Naslihan je dostavila, kot poroča omenjena agencija, da tako ona kot njen mož vse te stvari nista jemala resno. Naslihan je teta Faliide, neveste iranskega kralja Feisala.

V Beirutu pa je uradni glasnik podal izjavo o stališču libanonskih oblasti do Mortada el Maraghija, ki ga je nedavno Naser označil za enega izmed glavnih oseb v zaroti proti sedanji egiptovski vladi. Glasnik je dejal, da Libanon ne smatra Maraghija za političnega ali navednega begunca, ker ima egiptovski potni list, veljavna za vse države in ker je tudi v Libanon prispel na popolnoma regularen način. Nadalje je glasnik zahteval, da Maraghi ves čas svojega bivanja v Libanonu ni opravljal nikake dejavnosti, ki bi morala pritegniti pozornost libanonske varnostne službe in da egiptovske oblasti, ki trde, da jim je že dolgo časa znano njegovo sodelovanje pri zaroti, niso nikoli napravile kakave uradnega koraka v tem smislu pri vladi v Beirutu. Vsekakor pa je glasnik tudi poudaril, da hočejo libanonske oblasti vedno preprečiti, da bi tuji državljani razvijali dejavnost, ki lahko škodi dobrih odnosom Libanona s sosednimi državami.

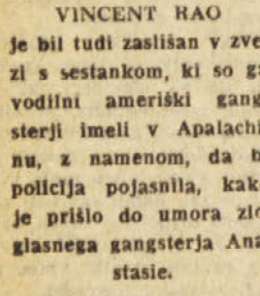
Neki vojaški izraelski predstavnik je danes sporočil, da so elementi, ki so prišli iz Libanona, pridržali eksplozivne nabojne v raznih vaseh blizu meje. Neke je tak naboj razrušil zid nekega otroškega vrtca, vendar so bili otroški vrtci in bližnja poslopja prazni.

RETOUR DE PARIS: «ITE, MISSILE EST...»

(Iz tednika «Il Mondo»)

ALI VEŠ...

VINCENT RAO
je bil tudi zaslišan v zve-
zi s sestankom, ki so ga
vodilni ameriški gang-
sterji imeli v Apalachi-
nu, z namenom, da bi
policija pojasnila, kak-
je prišlo do umora zlo-
glasnega gangsterja An-
stasie.

polj varčevati kot kmet, ki ima polne kašče. Lauro pa ni tega mnenja in čeprav zna s svojim premoženjem odlično gospodariti, je v javni stvari predvsem oblikovalski sredstvi bolj obilne. Če tudi s mu ne ljubi - vnaprosti za našim časom - iztisni kaj več dohodkov iz javnih dajatev, trošarine in podobnega. Zato se je namesto 12 milijard pol pol leta prej, leta 1900, v nepeljko obično blago, 12 milijard, pa tudi s stroški za obično osebe Lauro ne varčeval. V nepeljki obični upravi je kar dvakrat toliko namestencev, kolikor, ki kmeti ne poznajo, to se pravi, da je Lauro namestil ljudi kar tako na svojo pest in brez potrebe, zelo verjetno iz običajnih srdoštev njegovih, ki pa s krvnim ali običajnim srdoštvom nimajo nobene zveze, »Bogata« nepeljka obična uprava pa

podjetja niso bila obvezvana ta dva odstotka vplačevati, pač pa da je to bilo odvisno od njihove dobre volje. Poleg tega da so ta sredstva šla v celovitekoljubne namene. Toda Lauru ni le leader ljudskih monarhistov in denarni mogotec, ampak tudi župan, in to je vse kaj drugega.

Do tu smo našli le nekaj podatkov in dokazov o »svornem« gospodarjenju. Lahko bi jih našli še več, pa bo že to dovolj. Toda že prej smo rekli, da so bile mnoge stvari še zdavnaj znane in da je leva opozicija nanje opozarjala. Kako to, da se večinska demokratska stranka in njena vlada vse do pred kratkim za to ni zmenila?

Vzroke za to »blagohotno« ravnanje rimske vlade in kršičanske demokracije nasproti Lauru moramo iskati že v dobi, preden se je Lau-

— da je pred dnevi v S
rajevu pogorel del Morič-h
na, ki spada v stari del t

V Parizu so pred Notre Dame postavili to visok
jelko, na njej pa namestili številne zvočnike, ki pr
povedujejo o francoski preteklosti

